

CES
GALICIA
Consello Económico e Social de Galicia

Dictame
2/00

D I C T A M E

sobre o proxecto de
**Decreto polo que se
establece o procedemento
para a consecución do
PACTO AMBIENTAL
na Comunidade Autónoma
de Galicia**

APROBADO POLO PLENO O 26 DE XUÑO

Edita: Consello Económico e Social de Galicia

Imprime:

Infografía:

Dep. legal:

1.- ANTECEDENTES

1.- En data 4 de maio de 2000 tivo entrada no Consello Económico e Social oficio do presidente da Xunta de Galicia sometendo a consideración deste organismo o borrador do *Decreto polo que se establece o procedemento para a consecución do pacto ambiental na Comunidade Autónoma de Galicia*, para que polo Consello se emita Dictame de natureza facultativa que defina a posición dos axentes sociais e económicos representados no Consello no intento de enriquece-lo texto normativo.

2.- O texto do borrador foi remitido, en data 5 de maio de 2000, á presidenta e ós membros da Comisión Sectorial nº 2, competente por razón da materia, para a elaboración da correspondente proposta de Dictame. Asimesmo, tal como establece o Regulamento de Réxime Interno do CES, deuse conta á Comisión Permanente da entrada de solicitude do dictame.

3.- Nesa mesma data de 5 de maio de 2000, o presidente do CES deu conta ó conselleiro de Medio Ambiente do traslado da documentación á presidenta da Comisión Sectorial nº 2, para a elaboración da proposta de Dictame correspondente.

4.- Unha vez constituídos os novos órganos colexiados do CES, a Comisión Sectorial nº 2 encetou os traballos para o Dictame na súa sesión 5/00, de 15 de maio.

5.- En data 16 de maio de 2000 o presidente do CES, a solicitude da presidenta da antedita Comisión Sectorial, invita ó secretario xeral da Consellería de Medio Ambiente a comparecer na sesión da Comisión para expoñe-lo contido do citado proxecto de Decreto. A comparecencia tivo lugar o día 22 de marzo, na sesión 6/00 da Comisión.

6.- Despois de varias sesións de traballo, a Comisión Sectorial acorda aproba-la proposta de Dictame, con data 8 de xuño, e a remite ó presidente do Consello para a súa tramitación.

7.- En data 12 de xuño, o presidente do CES convoca á Comisión

Permanente do organismo, que, reunida en sesión nº .3/00, de 16 de xuño, e tras coñece-lo texto remitido pola Comisión Sectorial, acorda convoca-lo Pleno do Consello para a aprobación do Dictame.

8.- O Pleno do CES, na súa sesión 4/00, celebrada en data 26 de xuño, acorda aproba-lo seguinte:

DICTAME

Sobre o proxecto de Decreto polo que se establece o procedemento para a consecución do pacto ambiental na Comunidade Autónoma de Galicia.

2.- ESTRUCTURA E CONTIDO

O proxecto de Decreto estrutúrase en: Exposición de Motivos, nove artigos e dúas Disposicións finais.

Cada un dos artigos encabézase co contido dos mesmos, sendo así que o Proxecto de Decreto regula os seguintes contidos, enumerados respectivamente dende o artigo primeiro ó noveno: Obxecto do Pacto Ambiental, requisitos que debe reuni-la solicitude de Pacto, Informe e datos complementarios que pode solicita-la Dirección Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, Proposta de Pacto Ambiental, Subscrición de Pacto, Contido do mesmo, Vixiancia e seguimento do Pacto, Beneficios que a subscrición do Pacto permitirá ás empresas e Resolución do Pacto.

A Disposición Final 1ª autoriza ó conselleiro de Medio Ambiente para dictar cantas disposicións sexan necesarias para a aplicación e desenvolvemento deste Decreto.

A Disposición Final Segunda sinala a data de entrada en vigor do Decreto.

3.- OBSERVACIÓNS XERAIS

1.- O pacto ambiental é a concreción, en termos de acordo entre empresas e administración pública, do sistema voluntario de xestión e auditoría medioambientais establecido no Regulamento CEE 1836/93 co fin de promover a mellora continua dos resultados das actividades industriais en relación co medio ambiente. A través deles, as empresas poden chegar a establecer e aplicar políticas, programas e sistemas de xestión ambientais nos seus centros de produción, dos que os seus rendimentos van ser avaliados sistemática, obxectiva e periodicamente por medio da oportuna auditoría ambiental (cfr. art. 1 Decreto 185/99).

2.- O proxecto de Decreto desenvolve o artigo 2 j) e 25 da Lei 1/95, de 3 de xuño, de protección ambiental de Galicia, e ámbolos dous artigos distinguen dous tipos de pactos ambientais:

a) Por unha banda, os pactos que se refiren a situacións con *planteamentos ambientais conflictivos* que afecten a sectores sociais e económicos e nas que, mediante unha estratexia axeitada, se consiga a compatibilización das *necesarias medidas correctoras* coa viabilidade das empresas, *para as situacións máis conflictivas*.

b) Por outro lado, os que permiten *mellora-la imaxe pública* da empresa a través de instrumentos de defensa do medio ambiente *de implantación voluntaria*.

Á vista da existencia destes dous tipos de pactos, o CES destaca a ambigüidade na redacción do proxecto de Decreto polo que se establece o procedemento para a consecución do pacto ambiental na Comunidade Autónoma de Galicia.

Esta ambigüidade e xeralidade do proxecto baséase en que no mesmo non se deixa claro o carácter do pacto –necesario ou voluntario–, con tódalas consecuencias que desta distinción se derivan, das que a principal é establece-la acción administrativa na iniciativa do pacto: iniciativa obrigatoria, cando o pacto sexa necesario e se estableza para as situacións máis conflictivas, ou iniciativa voluntaria, cando o pacto se estableza para medidas preventivas ou correctoras e medidas de mellora da imaxe pública das empresas.

No articulado do Decreto, con carácter xeral, maniféstase esa ambigüedade nos seguintes artigos:

a) Artigo 1º.- Obxecto: según a redacción do mesmo, parece que sólo se contempla o pacto para establecer medidas preventivas, correctoras e de mellora, deixando a dúbida de se se pode establecer pacto para as situacións conflictivas, donde, en todo caso, habería que compatibiliza-las medidas correctoras coa viabilidade das empresas, (art. 2.j) Lei 1/95).

b) Artigo 2.- Solicitud: Tampouco no mesmo se clarea a qué pacto se refire, xa que os requisitos da mesma serían axeitados cando o pacto ten carácter voluntario, pero, no caso de que fose necesario, sería preciso requerir, no parágrafo 2º, un previo informe técnico.

c) Artigo 3.- Informes e datos complementarios: No mesmo senso, a Administración deberá pedir ditos informes e datos, así como informe dos representantes directos dos traballadores na empresa e a esixencia de verificadores, cando o pacto sexa necesario. Sendo así que a redacción proposta sería suficiente para o suposto de adoptar accións de mellora e, polo tanto, voluntarias.

d) Artigo 8.- Beneficios: Na mesma liña, neste artigo deberá (como veremos nas consideracións particulares) distinguirse tamén ós efectos dun ou doutro pacto. De ser necesario, as empresas que fosen sancionadas por sentenza xudicial firme por incumprimento medioambiental non poden valerse das medidas financeiras para eximirse do cumprimento da sanción imposta.

e) Artigo 9.- Resolución: Neste artigo, seguindo co mesmo criterio, deberían establecerse con claridade cales son as causas de incumprimento e as medidas legais e administrativas a aplicar, según sexa un pacto necesario ou voluntario.

2.- O CES considera que, dado que existe un órgano consultivo da Administración Ambiental, creado por Decreto 155/1995, de 3 de xuño, polo que se regula o Consello Galego de Medio Ambiente, debería habersé lle solicitado informe sobre o Proxecto de Decreto sometido a Dictame. Isto en virtude das propias funcións do dito Consello, reguladas no art. 2 do Decreto de creación, e singularmente no parágrafo 5 de dito artigo:

“O Consello Galego de Medio Ambiente terá as seguintes funcións:

(...)

5. *Realiza-las suxerencias oportunas acerca do correcto cumprimento dos acordos internacionais, dereito comunitario e demais normativa, así como informar sobre as melloras que considere convintes en canto a súa aplicación”.*

En virtude do exposto, o CES considera que dito órgano consultivo, en virtude da súa normativa, debe realizar, ademais dos informes citados, a laboura de seguimento do correcto cumprimento do disposto no Proxecto é, en particular, ter mención expresa no art. 7 do mesmo, o que se refire a vixilancia e seguimento do Pacto Ambiental.

3.- O CES considera que se lles debe permitir ás empresas acadar unha consecución gradual do pacto, cando éste sexa de carácter necesario, por outros sistemas voluntarios previos que signifiquen unha ponte para chegar á aplicación do Regulamento 1.836/93, da CEE.

4.- OBSERVACIÓNS PARTICULARES

Artigo 1.- O CES considera que, según o comentado na observación xeral 1ª, debe deixarse claro no Proxecto de Decreto que a acción administrativa en materia de Pacto ambiental está encamiñada á consecución dun pacto para “as situacións mais conflictivas” así como acometer aquelas que poidan “mellora-la imaxen pública das empresas” (...) (art. 25.1 da Lei 1/95, 2 de xaneiro de protección ambiental de Galicia). Partindo destes dous fins distintos, **debe establecerse un prazo máximo de consecución do pacto**, cando o mesmo se dirixe a “situacións mais conflictivas”.

Asimesmo, o CES estima oportuno que se deixe constancia no articulado da esixencia de conseguir-la **compatibilización das medidas correctoras coa viabilidade das empresas**, en caso de pacto necesario en situacións conflictivas, e que este sistema se aplicará sen prexuízo das actuais normas e requisitos técnicos autonómicos, estatales e comunitarios en materia de controis medioambientales, e sen merma das obrigas a que están suxeitas as empresas en virtude de ditas normas e requisitos.

Artigo 2.- Solicitude: O CES estima, de acordo coa observación xeral 1ª, que, en caso de situacións conflictivas e, polo tanto, **pacto necesario**, no parágrafo segundo debería incluírse a esixencia dun previo informe técnico, co que a redacción proposta sería:

“(…)

A Administración ambiental poderá promover, previo informe técnico, cando as circunstancias (...).

O dito informe técnico non será esixible no caso de subscripción de pacto voluntario para acadar medidas protectoras, preventivas ou de mellora”.

Artigo 3.- Informes e datos complementarios: De acordo co disposto na observación xeral 1ª, a petición dos mesmos deberá ser obrigada en caso de pacto necesario e facultativa en caso de pacto voluntario.

En relación o artigo 3.2, o CES considera que, cando o pacto sexa necesario, de acordo co exposto na observación xeral 1ª, ***deberá solicitarse á empresa que se incorpore obrigatoriamente informe dos representantes directos dos traballadores da empresa e o exame da política, programa ou sistema de xestión da empresa por un verificador ambiental.***

Asimesmo considera que, cando o pacto sexa voluntario, a redacción proposta polo proxecto de Decreto resulta axeitada, coa salvedade de que, cando se refire (...) ***ó exame da política, programa ou sistema de xestión da empresa por un verificador ambiental***, a esixencia de dito verificador debería ***concretarse casuísticamente.***

Artigo 5. 2.- Subscripción do pacto ambiental: O CES considera que o parágrafo 2º de dito artigo debería rematar na expresión “(...) ***a subscripción do pacto***”, xa que unha vez que a empresa dá a súa conformidade á proposta definitiva, non ten sentido que o conselleiro de Medio Ambiente denegue o seu outorgamento.

Artigo 8.- Beneficios: O CES estima necesario, en relación ó disposto neste artigo, e de acordo coa observación xeral 1ª, que aquelas empresas, en situación ambiental conflictiva, que houberen sido sancionadas por causa dun incumprido

mento medioambiental en virtude de sentenza xudicial firme, non se poidan favorecer das medidas financeiras que establezca a Comunidade Autónoma, toda vez que existe o risco de que o acollemento destas medidas minimize o cumprimento da sanción imposta, debendo quedar redactado de xeito claro que en ningún caso a empresa pode eximirse do cumprimento da sanción.

O CES considera que o texto deste artigo non fomenta a participación voluntaria das empresas para a adopción dunha política medioambiental axeitada porque, se ben por unha parte si enumera as obrigas do empresario ó establecer que deberá asumilo coste da inspección e seguimento do pacto ambiental así como das verificacións ambientais previstas no artigo 7 do decreto, por outra banda non detalla os beneficios ou vantaxes que terá para a empresa a suscripción deste pacto, polo que se debería concreta-lo contido das medidas económicas e financeiras que *“permitirá á empresa beneficiarse”* (...) do dito pacto.

Artigo 9.- Resolución do Pacto: Reitérase que debería recollese no mesmo o establecido na observación xeral 1ª, e elimina-la expresión *“pola empresa”*, no suposto de Pacto de carácter voluntario :

“O incumprimento total ou parcial das prescricións” (...)

Santiago de Compostela, 26 de xuño de 2000

5.- VOTO PARTICULAR

Voto particular que presenta la Confederación de Empresarios de Galicia (CEG) al Dictamen sobre el proyecto de Decreto por el que se establece el procedimiento para la consecución del pacto ambiental en la Comunidad Autónoma de Galicia

La Confederación de Empresarios de Galicia (CEG) considera positiva la iniciativa de regular un procedimiento para la consecución del Pacto Ambiental previsto en la Ley 1/1995, de 2 de enero, como actuación encaminada a obtener acuerdos en los que se alcance la compatibilidad de las medidas preventivas y correctoras con la viabilidad de las empresas.

Reconociendo que, en general, la nueva redacción propuesta del articulado del Decreto por las observaciones particulares que se realizan en el texto del Dictamen mejora dicho principio, no obstante, esta representación empresarial manifiesta su posición discrepante a la actual redacción del Dictamen en el artículo 3 del proyecto (Informes y datos complementarios), que señala que:

"1.- A la vista de la documentación presentada (...) la Dirección General de Calidad y Evaluación Ambiental podrá solicitar a la empresa la presentación de datos complementarios o aclaración de aquellos aspectos que estime pertinentes.

2.- Así mismo, podrá pedir la incorporación del informe del Comité de Empresa (...)"

En la redacción propuesta por el CES se modifica dicho precepto para señalar que "cuando el pacto sea necesario, de acuerdo con lo previsto en la observación general 1ª, deberá solicitarse a la empresa que incorpore obligatoriamente informe de los representantes directos de los trabajadores en la empresa y el examen de la política, programa o sistema de gestión de la empresa por un verificador ambiental".

Esto es, en estos supuestos se trataría de convertir un dato complementario en obligatorio, con la correspondiente obligatoriedad de los costes que dichos trámites ocasionan, que son siempre de cuenta de la empresa, incluyendo también el propio del verificador ambiental.

Hay que señalar además que se amplía el ámbito de las empresas afectadas por tal redacción, al no aludir sólo al Comité de Empresa, sino que se extiende al informe de los delegados de personal en aquellas empresas que no tengan Comité.

La vigente normativa laboral regula las competencias del Comité de Empresa, Delegados de Personal y Delegados Sindicales.

En primer lugar, tienen competencias de recepción de información que se refiere fundamentalmente a la actividad de la empresa, información económica, medidas de seguridad y salud, cumplimiento de las obligaciones de cotización a la Seguridad Social, contratación, horario y formas de pago de salario.

Y, en segundo lugar, el Comité o los Delegados de Personal deben emitir informe preceptivamente en el plazo de 15 días y con carácter previo a la adopción de las siguientes medidas:

- Reestructuración de plantillas y ceses totales o parciales, definitivos o temporales de aquela.
- Reducción de jornada.
- Traslado total o parcial de las instalaciones.
- Planes de formación empresarial.
- Implantación o revisión de sistemas de organización y control del trabajo.
- Estudio de tiempos, sistemas de primas, incentivos o valoración de puestos de trabajo.
- Cambio de status jurídico de la empresa por fusión, absorción o modificación de ésta que afecte al volumen de empleo.

Por lo tanto, se pretende crear una obligación para el empresario que va más allá de los actuales límites de la legislación laboral.

La redacción alternativa propuesta por esta representación trata de salvaguardar la voluntariedad de la empresa en la entrega a la Administración de dichos datos señalando:

"Art. 3.-

2.- Así mismo podrá pedir la incorporación del informe del Comité de Empresa en los casos en que éste sea preceptivo según la vigente normativa laboral."

Nota: Si tenemos en cuenta el vigente art. 64.1.4º del ET, fundamentalmente cuando la implantación de un sistema ambiental implique implantación o revisión de sistemas de organización y control del trabajo.

Santiago de Compostela, 23 de junio de 2000

Santiago de Compostela, 26 de xuño de 2000

Vº. e P.

O PRESIDENTE

O SECRETARIO XERAL

Asdo: Luis Suárez-Llanos Gómez

Asdo: Carlos Monclús Diez de Ulzurrun

Dictame
2/00